

ВПЛИВ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НА СТІЙКІСТЬ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Р.С. Лусенко, Національний банк України

Функціонування банківської системи країни нерозривно пов'язано з динамікою розвитку і поточним станом економіки.

Несприятливі економічні умови завжди збільшують втрати від фінансових або банківських криз. Лише наявність фундаментальних факторів може призвести до переходу від паніки на фінансовому ринку до фінансової кризи, яка складається з банківської, валютної, боргової та біржової криз.

Система аналізу стійкості банківської системи повинна включати аналіз макроекономічного середовища, а якщо країна має високий рівень прозорості з міжнародними фінансовими ринками, то і їх аналіз.

Серед великого кола макроекономічних показників, що впливають на стан банківської системи, слід виділяти найбільш важливі. Коло показників і їх граничні значення необхідно регулярно переглядати. Причому термін інвентаризації слід визначити, виходячи з нагальних потреб і змін макроекономічної кон'юнктури, а не відповідно до затвердженого плану.

Визначення ступеня і значення впливу макроекономічних факторів виконується: 1) за допомогою аналізу індикаторів фінансової стійкості; 2) внаслідок побудови і стрес-тестування сценарію розвитку економічної і фінансової систем. Необхідно зауважити, що ці методи є незалежними один від одного і можуть як взаємодоповнюватися, так і використовуватися незалежно один від одного.

Інформація для побудови сценаріїв розвитку і оцінки впливу макроекономічних шоків на стійкість системи повинна бути повною, достовірною (не менше 70 %), регулярною і якісною.

МВФ виділяє наступні групи макроекономічних показників, зміна яких має суттєвий вплив на стан фінансової системи: показники економічного зростання, показники стану платіжного балансу, показники зростання та зміни структури виробництва, показники ринку праці, індекси цін на споживчі товари, динаміка зміни валютних курсів і процентних ставок.

Стрес-тест дозволяє оцінити стійкість фінансової системи щодо впливу зовнішніх шоків за допомогою інструментів економічного моделювання. Комплексний стрес-тест включає в себе аналіз зростання основних економічних ризиків фінансової системи і ступінь впливу на них внутрішніх або зовнішніх факторів.

Стрес-тест не проводить аналіз за всіма групами макроекономічних показників, а лише за найбільш впливовими на даний період часу.

Система раннього попередження криз будується для прогнозування вірогідності настання фінансової кризи внаслідок зміни зовнішнього (макроекономічного) середовища. Вона будується як на базі індикаторів стану фінансової системи, так і на стрес-тестуванні.

Алгоритм побудови системи раннього попередження криз: визначення показників, динаміка яких в звичайний і передкризовий періоди дозволяє використовувати їх як індикатори раннього попередження – тестування

економетричної моделі за кожним видом ризику – оцінка вірогідності настання кризи.

Ефективність моделі визначається, виходячи з кількості вірних і помилкових прогнозів.

Обмеженнями при розробленні систем раннього попередження виступає: 1) неузгодженість у визначенні кризової ситуації та граничних значень між різними країнами; 2) фрагментарність отримання даних.

Лисенко, Р.С. Вплив макроекономічних факторів на стійкість фінансової системи України [Текст] / Р.С. Лисенко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доп. VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (10-11 листопада 2005 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2005. - Вип. 8. - С. 23-24.